

KURIER Wileński

SOBOTA, 7 WRZESNIA 1991 R.
nr 175 (11661)

SŁOWO DO CZYTELNIKA

W ważnych lub przełomowych okresach życia naszej gazety zazwyczaj zwracamy się do Ciebie, Czytelniku, ze słowami wyjaśnienia i zachęty do zrozumienia. Taka chwila nastąpiła również teraz.

Oto dziś otrzymaliśmy, nasz Przyjacielu, „Kurier Wileński” w zwiększonej objętości. Właściwie w tej swojej normalnej, wydawanej od wielu lat a przerywanej jedynie ostatnio czy to z powodu pamiętnych wydarzeń gospodarczych, która miała miejsce w roku ubiegłym, czy z powodu utraty naszej stałej bazy poligraficznej, wywołanej tragicznymi wydarzeniami, tragicznymi dla Litwy.

Planiliśmy niejednokrotnie, że wydawałoby się, że w minionym ponad pół roku w warunkach sublokatora. Stąd dziennik nasz był nie dość operatywny, nie dość różnorodny, nie zawsze sprawnie wykonany pod względem poligrafii. Nie mniej przetrwaliśmy, razem z całą Litwą poszukiwaliśmy optymalnych wariantów ugruntuowania jej roli państwowej, nadal dbaliśmy o własne miejsce Polaków w tym niełatwym a niełatwym procesie odrodzenia narodowe.

W chwilach ekstremalnych, gdy losy ziem naszej rozstrzygały się w zmaganiach z potężną siłą zbrodni, jednoznacznie wypowiedzieliśmy się za niepodległością, wolnością, prawdziwą demokracją.

Oto znów drukujemy się w swoich starych murach (choć de facto starymi nie są). Wróciliśmy do obszernych hal warsztatowych, do dawnych linotypów i znakowniczych.

Dziś już wygląd gazety jest inny, bardziej estetyczny, rzutki, fachowy. Już mamy możliwość powoli wracać do wydawania gazety większego rozmiaru z wyraźnymi kolumnami i zdjęciami.

I znów zachęcamy Cię, Czytelniku, do współpracy. Do bardziej aktywnego udziału w kształtowaniu twórczego oblicza dziennika. Chcielibyśmy, aby poczta redakcyjna była większa niż dziś, chcielibyśmy, aby czytelnicy różnego wieku, zawodu, zapamiętani wypowiedzieli się co do poszczególnych rubryk gazety, dziś może nie tak często eksponowanych, ale tradycyjnych. Które, według Ciebie należy odrzucić, z którymi możesz się rozstać bezboleśnie — również napisz nam o tym. Jakie tematy najbardziej teraz Ciebie interesują, w czym pomocną ma być nasza gazeta — dla Ciebie, Twojej rodziny, Twego domu, Twego miasta czy osiedla.

No i czas pomyśleć o prenumeracie. Cena będzie jednak wyższa niż w ubiegłym roku, niestety nasz budżet trzeszczy w szwach. Ci, co chcieliby nasz dziennik mieć codziennie w swoim domu, musieli by wygospodarować na prenumeratę 24 rb. Niestety, poczta również chce mieć dodatkową opłatę za dostarczanie gazet. Wiemy, że to drogo. Wiemy, że niejedną z Was będzie musiał w tym celu zaoszczędzić. Dla wyjątkowo małoposzązonych, inwalidów, emerytów o niskiej emeryturze redakcja nasza będzie mogła pomóc, fundusz bowiem na ten cel mamy założony, a nasi rodacy z Polski uzupełniają go od czasu do czasu w miarę swych możliwości. Szerzej o tym będziemy Cię informować.

A teraz trzymając w ręku dzisiejszy numer powinniśmy być przekonani, że gazeta nasza była, jest i będzie Twoim przyjacielem i doradcą. Sądzimy, że i Ty, Drogi Czytelniku, odwzajemnisz nam to uczucie.

Krzysztof ADAMOWICZ

NA ZDJĘCIU: dyżurna brigada z poprzedniego numeru naszego dziennika w hall linotypów. Fot. W. Charlin

Akt uznania niepodległości Litwy

Z MOSKWY POINFORMOWANO:

6 września na posiedzeniu Rady Państwa ZSRR — naczelnego organu władzy kraju — przyjęto pierwszą uchwałę: akt uznania niepodległości państw bałtyckich.

(ELTA)

Wybory czy bezpośrednie zarządzanie?

Prawie całe czwartkowe posiedzenie parlamentu poświęcono omawianiu losu samorządów rejonu wileńskiego i sołecznickiego. W przededniu, jak informowaliśmy, w parlamencie zapadła decyzja o ich rozwiązaniu. Deputowani polskiej frakcji, nie zgadzając się z takim posunięciem, prosili raz jeszcze rozpatrzyć tę sprawę. Chociaż ich propozycji nie wciągnięto na porządek dzienny, niemniej o samorządach podwileńskich gorąco w tym dniu dyskutowano.

Deputowany do RN RL, przewodniczący komisji, powołanej do zbadania antykonstytucyjnej działalności niektórych rad samorządów, w tym rejonu sołecznickiego, E. Petrowas zgłosił projekt uchwały, dotyczący wprowadzenia na okres roku bezpośredniego zarządzania rejonami wileńskim, sołecznickim oraz osiedlem Śnieczkus w rejonie ignalińskim. E. Petrowas przedłożył też wnioski kierowane przez niego komisji, które miały uzasadnić powziętą w przededniu decyzję o rozwiązaniu powyższych rejonowych rad.

Zdaniem Z. Balcewicza umotywowane wnioski musiały być złożone wcześniej. Ponadto komisja nie zbadała jeszcze należycie sytuacji w tych rejonach. Więc, jak mówił, siłą rzeczy decyzja o rozwiązaniu tych samorządów przesyła ustawodawstwu.

W przypadku rozwiązania rad, ustawy przewidują ogłoszenie nowych wyborów lub zastosowania bezpośredniego zarządzania. Z tych dwóch możliwych wariantów E. Petrowas proponował drugi. Motywował to tym, że dla zbadania działalności gospodarczo - finansowej tych samorządów potrzebny jest dłuższy okres. Uwypuklił też aspekt psychologiczny tego problemu, który, jak twierdził, polega na tym, iż na razie mają tam wpływ ci sami ludzie. Mieszkamcom zaś niezdecydowany jest okres, aby się przekonać, kto jest kim.

Dlatego sam się zrzekał, że w Sołecznikach odwołano nieprawne decyzje, zwolniono od pełnienia obowiązków Cz. Wysockiego i A. Monkiewiczę? — powiedział R. Maciejkianiec. — Jeśli zaś chodzi o zamach stanu w ZSRR, to kierując się poczuciem sprawiedliwości, należałoby również zbadać działalność w tych dniach innych rad samorządów w całej Litwie. R. Maciejkianiec w imieniu frakcji polskiej zapoznał deputowanych z oświadczeniem, które wczoraj ukazało się na naszych łamach. W tym dokumencie deputowani, reprezentujący Wileńszczyznę, raz jeszcze zwracają się do Rady Najwyższej z prośbą odwołania uchwały o rozwiązaniu wileńskiej i sołecznickiej rad rejonowych.

W PARLAMENCIE

REPUBLIKI

Przewodniczący Rady Najwyższej RL W. Landsbergis nawołał polską frakcję do konstruktywnej współpracy, a nie konfrontacji. R. Ozolas, przewodniczący Państwowej Komisji ds. Litwy Wschodniej mówił o rozwiązaniu podwileńskich rad samorządów jako o szustnym kroku, zwłaszcza, że charakterystyczne było dla nich wykonywanie programu zadań obcego państwa. Zdaniem R. Ozolasa, nie jest celowe ogłaszać teraz wybory, bo jaka może być tam mowa o demokracji, skoro działają struktury Rady Koordynacyjnej, dążące do utworzenia odrębnej jednostki terytorialnej?

A więc wybory czy bezpośrednie zarządzanie?

— Wiadomości o zastosowaniu takiego zarządzania wywołały negatywną reakcję wśród społeczności sąsiedniej Polski. Po co podsycać konflikt? — mówił W. Pleckaitis, proponując jak najszybciej zorganizować na Wileńszczyźnie wybory do nowych rad samorządów.

Proponowano też kilka kompromisowych rozwiązań, m.in. zwołać naradę przedstawicieli wszystkich frakcji. Doszło do głosowania za projektem uchwały o zastosowaniu bezpośredniego zarządzania rejonem wileńskim, sołecznickim i osiedlem Śnieczkus w rejonie ignalińskim na okres 6 miesięcy. Co prawda, zabrakło pożądanej liczby głosów. Na razie więc sprawa zawisła w powietrzu.

W końcu posiedzenia deputowani uchwaliли oświadczenie o zobowiązaniu Republiki Litewskiej, wynikających z Europejskiej Konwencji Praw i Podstawowych Swobód Człowieka z 4 listopada 1950 r. W tym dokumencie Rada Najwyższa oświadcza, że Republika Litewska będzie szanować i sumiennie wykonywać zobowiązania, zawarte w tym międzynarodowym dokumencie.

Nadzwyczajna sesja dobiegła końca. Przewodniczący RN RL W. Landsbergis podsumował jej wyniki oraz podziękował deputowanym za pracę.

Jadwiga BIELAWSKA

Wznowiono litewsko-polskie stosunki dyplomatyczne

WARSZAWA. (kor. ELTA Agencja Działalności). Oficjalnie wznowiono stosunki dyplomatyczne między Litwą a Polską. Wicepremier Litwy, Algis Landsbergis, wczoraj wręczył notę w tej sprawie Ministerstwu Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej.

Kierownik wydziału europejskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych Polski Grzegorz Kozłowski — Zorbas w oświadczeniu prasowym zaznaczył, iż jest to pozytywna odpowiedź Litwy na notę Polski, wręczoną kilka dni temu rządowi Litwy z prośbą o wznowienie normalnych stosunków dyplomatycznych obu sąsiednich państw.

to pozytywna odpowiedź Litwy na notę Polski, wręczoną kilka dni temu rządowi Litwy z prośbą o wznowienie normalnych stosunków dyplomatycznych obu sąsiednich państw.

POSIEDZENIE RZĄDU REPUBLIKI LITEWSKIEJ

4 września odbyło się posiedzenie rządu Republiki Litewskiej, któremu przewodniczył Gediminas Wagnerius.

W słowie wstępnym premier zaznaczył, iż możemy się cieszyć z początkiem szerokiego międzynarodowego uznania państwa litewskiego. Przygotowania do jednak wiele nowych trosk; do współpracy międzynarodowej brakujące przygotowania specjalistów. Okoliczności zmuszają do lepszej koordynacji działalności poszczególnych ministerstw i resortów, aby we wszystkich dziedzinach, we wszystkich strukturach władzy

realizowana była jednolita polityka państwowa. Nastąpił czas, aby Litwa wymieniała służby dyplomatyczne z państwami sąsiednimi. Pierwszy zastępca ministra spraw zagranicznych Waldemaras Katkus poinformował, iż stosunki dyplomatyczne z Litwą utrzymuje już ponad 10 krajów. Jeszcze około 30 państw wyraziło życzenie ich nawiązania w najbliższym czasie.

W związku z tym wymieniono poglądy, w jakich krajach i jakiej rangi przedstawicieli Litwy należy założyć w najbliższym czasie, jak założyć na Litwie ambasadę, konsulat,

inne służby dyplomatyczne.

Na posiedzeniu przedstawiono kilka projektów ustaw i uchwał reformy rolnej i innych sferech dotyczących rolnictwa.

Informację o gotowości do prywatyzacji mienia państwowego złożył wiceminister gospodarki Antanas Mercelis.

Na posiedzeniu rządu powołano uchwałę o trybie wykorzystania wymienialnej waluty, zatwierdzono tryb przyznawania stopni wojskowych dla oficerów Departamentu Ochrony Kraju, a także ustalenia funduszu broni Litwy.

(ELTA)

Reforma gospodarcza rozwija się pomyślnie

Z KONFERENCJI PRASOWEJ G. WAGNORIUSA

Swa tradycyjną konferencję prasową premier rządu Litwy G. Wagnorius przeprowadził w ostatnim dniu istnienia jako taśmowego Związku Radzieckiego. Jeszcze nie było wiadome o decyzji rządu deputowanych ludowych zjazdu wschodniego sąsiada o likwidacji Rady Najwyższej, niejasne było też co do materii uznania niepodległości Litwy przez Moskwę. Tymczasem premier zgajając spotkanie z dziennikarzami republiki i zagranicy był pełen optymizmu i stwierdził, iż w obliczu, kiedy cały świat uznał niepodległość naszej republiki, decydują na Wschodzie już nie odgrywa większej roli: Litwa de facto i de iure jest niepodległym państwem.

G. Wagnorius zgromadzonemu opowiedział o tym, jak przebiega reforma gospodarcza, o głównych i pierwszoplanowych zadaniach rządu republiki. Przewiduje się, iż do końca bieżącego roku zostanie sprywatyzowane 30-40 proc. przedsiębiorstw.

W ten cel mienia państwowego, mają być też zwolnione całkowicie ceny na towary. Wszystko to oznacza, że reforma gospodarcza rozwija się pomyślnie, co stało się przyczyną wprowadzenia systemu rynkowego, włączenia się do rynku światowego.

Na pytanie, czy zdoła Litwa przeżyć bez pomocy ZSRR, premier jest zdania, że tak. Motywuje to tym, że jakkolwiek żyjemy w niełatwych warunkach i teraz, to gospodarka republiki nadal się rozwija. Ma dodatni budżet. Co więcej, współpracujemy ze wszystkimi sąsiadami, pomoc ekonomiczną bogatych państw Zachodu będzie sprzyjała umocnieniu gospodarki republiki, bowiem jej załamanie się rzutowałoby negatywnie również i na stan gospodarki państw sąsiadów. Premier nie wyklucza możliwości współpracy i kontaktów z republikami związkowymi, lub całą ich grupą, jeżeli tam powstanie wspólnota podobna do Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej. Nawia-

sem mówiąc, w październiku przewiduje się podpisanie umowy z wschodnim sąsiadem o współpracy na przyszły rok.

Dziennikarzy ciekawiły terminy wprowadzenia przez Litwę własnego środka płatniczego. G. Wagnorius poinformował, że bliżej jeszcze nie będzie wprowadzony do obiegu, bowiem ten krok bardzo zagmatwałby rozliczenia między gospodarczymi partnerami, jako że obowiązują podpisanie poprzednio umowy. Słowem, w okresie przejściowym będzie jeszcze obowiązywał rubel.

Premier i biorący udział w konferencji prasowej doradca rządu W. Wodopalas ponownie zwrócił uwagę na konieczność ostarńach podejmowanych przez władze republiki w dziedzinie nawiązania kontaktów gospodarczych z zagranicą, przystąpienia do międzynarodowych organizacji, co będzie jeszcze jednym krokiem do ugruntowania suwerenności Litwy.

Zygmunt WIRPSZA

Oświadczenie uczestników konferencji

Oddziału ZPL rejonu wileńskiego

Uczestnicy konferencji WOR-ZPL z zadowoleniem stwierdzają fakt uznania międzynarodowego niepodległości Państwa Litewskiego. ZPL zawsze popierał niepodległośćowe dążenia narodu litewskiego. Uważamy, że wola narodu jest czynnikiem decydującym. Jednocześnie z bólem i trwogą odnotowujemy bezprecedensową kampanię antypolską w rejonie: próby rozwiązania Wileńskiego Rejonu, presja na wydział kultury i oświaty oraz kierownictwo skrótu wywierane przez Ministerstwo Oświaty i Kultury RL, rewizja u deputowanego do Rady Najwyższej RL bez jej uprzedniej zgody, groźba zawieszenia wydawania gazety rejonowej „Przyjaźń”. Wszystkie te fakty wywołują atmosferę głębokiego rozczarowania i konsternacji, a jednocześnie stwarzają podstawy do otwartej konfrontacji z ludnością rejonu.

Oświadczamy, że Wileńska Rada Rejonowa została wybrana w wolnych demokratycznych wy-

borach i jest jedyną prawdziwą władzą na terenie rejonu. Jej działalność nie jest ani w jakikolwiek sposób zagrożona, ani nie może być przedmiotem nacisków ze strony funkcjonariuszy państwa. Tylko wybory mogą wyznaczyć o prawomocności deputowanych.

Jesteśmy przekonani, że porozumienia między polską a władzami rejonu, można dojść jedynie drogą dialogu, nie zaś konfrontacji. Zdeklarujemy się, że wszyscy antydemokratyczne wypady naruszenia praw człowieka, tanie nalećcie czołowe, Rade Najwyższą RL i państwu Litwy. Wyrażamy nadzieję, że zostaną przetrzymane i w przyszłości działania władz republiki skierowane do wszystkich mieszkańców rejonu.

(Przyjęto jednogłośnie na konferencji Oddziału ZPL rejonu wileńskiego 5 września 1991 r.)

Apel rządu Republiki Litewskiej

DO OBYWATELI REPUBLIKI LITEWSKIEJ, SŁUŻĄCYCH W SIŁACH ZBROJNYCH ZSRR W CHARAKTERZE OFICERÓW I CHORAŻYCH

Odrodziliśmy niepodległą Litwę. Jednym z głównych warunków istnienia wolnego i demokratycznego państwa jest dobrze zorganizowany system ochrony kraju. Każdy obywatel Republiki Litewskiej, posiadający doświadczenie pracy w siłach zbrojnych oraz gotowy służyć Litwie jest dla niej potrzebny.

Rząd Republiki Litewskiej zachowuje gwarancje socjalne oficerom i chorażym, którzy powrócili ze służby w Siłach

Zbrojnych ZSRR, a gotowi służyć dobru Litwy, zostaną gwarantowane socjalne: pensja, wysłużona ranga, emerytura, płatane będą niezależnie od tego, w jakim państwie służyli się i im.

Drodzij ziomkowie! Rząd Republiki Litewskiej wraca do was z gwarancjami do powrotu na Litwę i służenia w imię jej dobrobytu i chwali.

Premier Republiki Litewskiej G. WAGNORIUS

Nadzwyczajny zjazd deputowanych ludowych ZSRR zakończył obrady

5 września w Kremleskim Pałacu Zjazdów zakończył się piąty nadzwyczajny zjazd deputowanych ludowych ZSRR. Jego zakończenie ogłoszono tak nieoczekiwanie, że my, pracujący za kulisami dziennikarze nie chcieliśmy w to uwierzyć. A jednak stało się. M. Gorbaczow powiedział: Ogłasza się zamknięcie zjazdu.

Około 1900 deputowanych rozchodzili się ze spuszczonymi głowami. Był to przecież ich zjazd ostatni.

Na posiedzeniu porannym zatwierdzili trzy dokumenty: ustawę o organach władzy państw-

wowej i administracyjnej ZSRR w okresie przejściowym, uchwałę zjazdu deputowanych ludowych ZSRR. O kwestiach, wpływających ze wspólnego oświadczenia prezydenta ZSRR i najwyższych władz republik, o raz uchwał nadzwyczajnej sesji Rady Najwyższej ZSRR, trzeci dokument – Deklaracja Praw i Wolności Człowieka.

Ciegle nurtowało mnie najbardziej to, czy zostanie poruszona kwestia niepodległości republiki Litewskiej, Łotewskiej i Estońskiej. Ogólnymi słowami kwestia ta sformułowana została w uchwałę zjazdu:

„Szczegółowe uchwalone przez republikę deklaracje suwerenności i akty niepodległości, zjazd podkreśla, iż odzyskanie niepodległości przez republikę, które postanowiły nie wejść w skład nowego Związku wymaga przeprowadzenia ich rokowań z ZSRR dla rozstrzygnięcia całego wachlarza zagadnień, związanych z oddzieleniem się. Powinny one również wkrótce przylżyć się do układu o nierozprzecznianiu broni jądrowej, Aktu Końcowego Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie oraz innych najważniejszych układów i porozumień międzynarodowych z włączeniem tych, które zapewniają prawa i swobody jednostki”.

Balys BUCZELIS, spec. kor. ELTA

Deklaracja

RADY NAJWYŻSZEJ REPUBLIKI LITEWSKIEJ O STOSUNKACH REPUBLIKI LITEWSKIEJ Z SUWERENNĄ I NIEPODLEGŁĄ REPUBLIKĄ MOLDOWY

Rada Najwyższa Republiki Litewskiej, pozdrawiając naród Moldowy z okazji proklamowania deklaracji parlamentu Republiki Moldowy 27 sierpnia 1991 r. „O niepodległości Republiki Moldowy,

wyrażając solidarność narodu Litwy z narodem Moldowy w jej walce o wolność i niepodległość, przeciwko okupacji sowieckiej, uciśkowi i terrorowi, w przekonaniu, iż włączenie się suwerennej i niepodległej Republiki Moldowy do światowej wspólnoty państw demokratycznych stanie się wydarzeniem historycznym.

uroczyście oświadczając, iż uznaje Republikę Moldowy za suwerenną i niepodległe państwo,

gotowa jest do nawiązania stosunków dyplomatycznych między rządami Republiki Litewskiej i Republiki Moldowy.

Rada Najwyższa Republiki Litewskiej zwraca się do Republiki Litewskiej z prośbą o wyrażenie pomocy z rządem Republiki Litewskiej i wymianie przedstawicieli dyplomatycznych.

Rada Najwyższa Republiki Litewskiej apeluje również do rządów wszystkich demokratycznych państw świata o uznaniu suwerennej i niepodległej Republiki Moldowy oraz poparcie jej dążeń do udziału w grupie Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie na prawach państwa równoprawnego członka.

Przewodniczący Rady Najwyższej Republiki Litewskiej W. LANDSBERGIS

4 września, 1991 r.

Chcesz uczestniczyć w „Wileńszczyźnie”?

Rozpoczynając nowy sezon artystyczny, „Wileńszczyzna” ogłasza przyjęcie do zespołu nowych członków. Kto ma odpowiednie zdolności artystyczne, posiada wymagane warunki sceniczne – niech przychodzi do nas, spróbuj sił. Przyjmujemy się kandydatów do wszystkich grup: chóru (chłopców i dziewcząt), kapeli oraz grupy tanecznej.

Eliminacje odbędą się w niedzielę, 9 września, o godz. 19 oraz w piątek, 13 września, o godz. 17 w lokalu Średniej nr 5 (ul. Anuszkowa, pokój 49). Informacje w piątek pod tel. 74-54-83. J. MINCZYK

Pieśń sercu bliskie

Przed nami obok burzliwego co do dzieł życia w polityce, gospodarce piękna pora długiego sezonu jesienno (oby nie słotnego), kolejno potem zimowego i tak w kółko z krążeniem słoneka. Każda pora to swój nastrój, czy tradycje. Wnet pełnia sezonu teatralnego, nie będa, bierne inne zespoły, m.in. amatorskie. Myślę, że do wykorzystania, zwłaszcza tym ostatnim nada się wydany własnym sumptem przez Oddział w Rezerwie Związku Polaków Łotwy śpiewnik piosenek polskiej (na zdjęciu).

Przynonnieliśmy o tym w związku z darem w tej postaci złożonym nam wraz z dedykacją: „Dla „Kuriera Wileńskiego” z najczulszymi życzeniami” przez pana Alberta Sarkanisa, charge d'affaires Misji Dyplomatycznej Republiki Litewskiej w Republice Litewskiej, który pięknie zna

też język polski i jest zaprzyjaźniony z naszym dziennikiem. Serdecznie dziękując za miły gest wobec redakcyjnego zespołu, chcemy też zachęcić naszych Czytelników do pozyskania tego śpiewnika. Można go otrzymać u p. Wandy Krukowskiej pod adresem: 228100 Rezekne, Lenina 103-52. Przypomnę, że pozycja zawiera 88 tekstów polskich pieśni i piosenek, zaczynając od hymnu, poprzez „Sto lat!” do zabawnych szkolnych piosenek „Kot i mysz” oraz „Konopki”. I najczęściej, są to teksty dobrze znanych melodii, śpiewanych na rodzinnych, różnych innych towarzyskich spotkaniach, gdzie często śpiewamy je ale najczęściej znany słów kilka zaledwie, bo starsze pokolenia nie pamięta całości, a młodzi nie mieli z czego się nauczyć. My, Polacy wszak też lubimy śpiewać i taki śpiewnik to

jakby atrybut naszego życia przydatny na użytek domowy. D. WEROŃSKA Rep. W. Charlin

Msza dziękczynna

W niedzielę w Katedrze Wileńskiej o godz. 18.30 odbędzie się msza dziękczynna poświęco-

na niepodległość Litwy. Mszy św. na pl. Kępczowski odbędzie się wiec.

Suderwskie spotkania

„NOCNE POLAKÓW
ROZMOWY”

Ryszard SNIEŻKO — prezes Gdańskiego Oddziału Towarzystwa Przyjaciół Grodu i Wilna — odwiedził w Suderwie uczestników II Międzynarodowego Plenaru Plastyków. Cieszył się, że już po raz drugi na Wileńszczyźnie ma miejsce taka impreza. Bliskie są sercu pana Ryszarda podwileńskie sprawy. I strony.

Urodził się w Glinajczyszczach. Rodziców — rolników z działa pradziada — zwanego „ziemskimi”. Dzieci oderwały się już od ziemi. Bracia pana Ryszarda ukończyli studia. Jego jako dziecko po wojnie rodzice oddali na wychowanie matce chrześnej do Wilna. W obawie przed wywozkami.

W 46 roku Ryszard z ciotką znaleźli się na liście ewakuacyjnej wśród 80 tysięcy uciekających się o wyjazd do Polski. Wyruszyli do Poznania. Później Łódź i Gdańsk — miejsce stałego zamieszkania. Tu — szkoła, nauka zawodu, rodzina. W 78 roku urodził się syn — Jan Paweł — ochrzczony tak na cześć wtedy wybranego papieża Polaka.

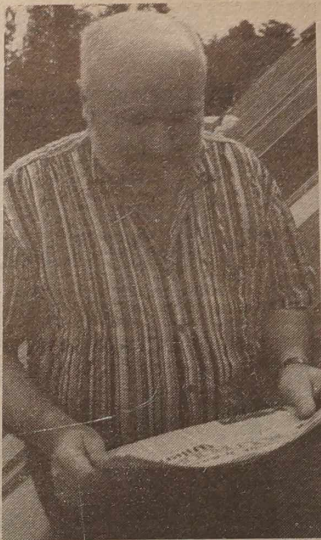
Los zesłańców ominął naszą rodzinę — mówi Ryszard Snieżko. W końcu lat 50 odnalazł swoich braci w Wilnie i Zujunach, matkę — w starym domu w Glinajczyszczach, nie chcieli już jechać do Polski...

Wrócić do Gdańska. Do swej pracy tokarza, frezera, później — zaopatrzeniowca w stoczni. I tak był pracował, gdyby nie grudzień 70 roku. Narastała fala niezadowolonych. Na ulicach, w kolejkach sklepowych wszędzie mówiono o potrzebie „wyrównania” krajów Polski, dotkniętych w czasach stalinizmu. Pamiętam, jak nagrywało się audycje z radia „Wolne Europa”, później nosiło się kasety od domu do domu... Grudniowe nastroje powoli obejmowały cały Gdańsk.

Od chwili narodzin „Solidar-

ności” nie poszedłem już do żadnej pracy państwowej. I małem się rozbót doradczych — tymkara, murarza, dozorcę nożem, sprzedawcę wody sodowej, waty cukrowej, linotypisty. Kolportowałem prasę podziemnych wydawnictw, które m.in. drukowały książki „na Zachód”, prasę pod kryptonimem „Afganistan” po rosyjsku — przekazywaną dla żołnierzy radzieckich. W latach 80 ludzie z kolportażu lub ci, którzy mieli szczególne sentymenty do „Solidarności” mieli zakaz wyjazdu na Wschód. Dopiero teraz huciem znów odwieźć strony rodzinne, matkę i krewnych.

— Trzeci się Pan również o realne wsparcie polskiego środowiska w Grodnie i Wil-

nie... Staramy się po prostu rozbijać kontakty gdańsko-grodziensko-wileńskie. Gościliśmy już u siebie 200 osób dorosłych z Grodna i 380 dzieci z Nowej Wilejki — mieliśmy 268 dzieci. Podejmowaliśmy również zespoły artystyczne — „Wileńszczyznę”, „Ejczyższczan”.

Wydaliśmy już trochę książek o tematyce wileńskiej: przewodniki Kłosa, „Litwa, Wilno 1910—1935”, „Litwa, kowieńska”, „Kalendarz Cogelke” i in. Z inicjatywy Towarzystwa powstał ośrodek Studiów i Dokumentów Wileńszczyzny. Raz w miesiącu ukazuje się biuletyn zawierający „Relacje, dokumen-

ty, opinie”. Są tam również recenzje historyków — do przykładu poszczególnych publikacji z prasy litewskiej? Ukazało się już 18 numerów biuletynu. — Koncepcje dalszej współpracy.

— Widzę ją przede wszystkim jako wymienną grup turystycznych, pokazywania polskich zabitoży w Grodnie i Wilnie. Człowiek z Polski, który tu przyjedzie, winien wrócić jako ambasador spraw wileńskich. Podpisał umowę z Fundacją Kultury Polskiej na Litwie i Związkiem Polaków na Białorusi. Sądzę, że jesteśmy w stanie zapewnić pobyt w Polsce 5—6 tys. dzieci stąd. Z tym, że chcemy, by te strony odwiedziło 10—12 dzieci z Polski, za co zresztą zapłacimy.

— Co razi Pana w Wilnie? Niemiejność miejscowych Polaków należeć reklamować swoją działalność w Polsce. Zaniebywanie regularnych przesyłek prasy wileńskiej do zarządów i oddziałów towarzystw przyjaciół i miłośników w Polsce. Wiem, że istnieje w Wilnie polska audycja radiowa, nasza rozgłośnia radiowa ma z kolei program „Magazyn kresowy”. Dlaczego nie ma ścisłej współpracy między tymi programami? Redaktor „Magazynu kresowego” Anna Sobieka przyjeżdżała na Wileńszczyznę. Nikt nie pomógł jej tu np. w zbieraniu tematyki.

Moja prośba i życzenie, by redaktorzy radiowi z Wilna nadysłali do nas taśmy z nagraniami. Chodzi tu o interpretację zdarzeń z punktu widzenia Polaków mieszkających na Litwie. Dobrze, gdyby również rodziny wileńskie gościły w swoich domach młodzież z Polski. Moim zdaniem, nie tak nie zbliża ludzi i nie czy wspólne historii, jak słynne „nocne Polaków rozmowy”.

— Dziękuję. Rozmawiała Alina LASSOTA
NA ZDJĘCIU: Ryszard Snieżko. Fot. Z. Ziniewicz

Opinia Czytelnicy

Występują
nowi liderzy

Przewrót wojskowy w Gruzji nie powiódł się z wielu przyczyn. Główna to ta, że interwencja Rosji stała się nie do zaakceptowania dla dealekowskich planów Juny. Gorbaczow po upadku w Gruzji został praktycznie bezsilny. W centralnych ZSRR Jelenin, on dekretu, która z punktu widzenia należała do kompetencji władzy. Kształtuje się opinia, że Gorbaczow odsuwany jest od władzy.

O wzroście wpływu ministrów (tak, że teledzienniki obejmują przedstawienie, a wpływ tej republiki na godzinę na godzinę. Nie ma, że Ukraina i Białoruś, nie chęć ogłoszenia deklaracji o podległości; dominacja, stale się bardzo widoczna, głównie w przewodzeniu. Natomiast republika nie ma na jest, aby wchodzący w skład Tatarstan, który symboliczną niepodległość, się samodzielnym wypracowaniem układu związków.

Teraz spójrzmy na kraj i tytkie. W rachubę na pewno wchodzi czynnik ekonomiczny. Ona nie pamiętamy, niedawno Jelenin, toś podobał politykę w Zakonie, niech Syberii, że ceny na polach (roga naftowa, gaz) muszą być zrewidowane. Odrażają, że kosztowałyby nie 300 zł, a 200 czy nawet ponad 300 zł, tonę, a dla tych republik, które nie podążają układem, przynajmniej — po cenach światowych. Wygląda na to, że Rosja nie zrzeka się dyktowania warunków.

Leon SIKOWICZ

A jeżeli z ręką na sercu
Pozostać sobą

Uważni czytelnicy „Czerwonego Sztandaru” — poprzednika naszego

„Kuriera Wileńskiego”, chyba pamiętają szereg publikacji zamieszczonych pod powyższą rubryką. Ich początkiem był opublikowany 19 kwietnia 1988 roku list wiejskiej nauczycielki, ubolewającej nad tym, że w polskich klasach trójjęzycznej szkoły, w której ona pracowała, katastroficznie malała liczba uczniów. Echa, jakie napłynęły na tę publikację, były tak liczne, iż rozmowę kontynuowaliśmy prawie do końca roku. Zasadniczo oscylowała wokół kwestii tożsamości narodowej Polaków. Faktycznie lata 88, 89, 90 stały się okresem odrodzenia polskości na Wileńszczyźnie, na Litwie, na Białorusi, w Kazachstanie, na Syberii. Świeże są jeszcze w pamięci burzliwe wydarzenia wokół tworzenia się Związku Polaków na Litwie, poszczególnych jego zarządów, kół. Wystarczy zajrzeć do kompletów naszego dziennika z roku 1988—90, by odczuć ten optymizm, jeśli nie powiedzieć patos, z jakim je zakładano. Zmieniła się też mentalność rodziców, którzy w swoim czasie poddawali dzieci do szkół lub klas rosyjskich. Jakby uprzytomnił sobie wreszcie, że są Polakami, że sami się przyczyniali do wynarodowienia swoich potomków. Rosła więc liczba polskich klas początkowych, do starszych — przechodzili uczniowie ze szkół rosyjskich. Wileńskie szkoły polskie stały się ciasne. Samorząd Rady Miejskiej za zgodą władz republiki dał zlecenie i środki na budowę nowej. Wielkiej wagi nabrało też

zakładanie grup polskich w przedszkolach. Mamy ich obecnie niemało zarówno w Wilnie, jak też w rejonach wileńskim, soleńskim, trockim, święciańskim...

Nie da się też pominąć sukcesów odniesionych w życiu politycznym. Wygrana została batalia w pierwszych wolnych demokratycznych wyborach do parlamentu Republiki Litewskiej oraz do samorządów terenowych. Powstała polska frakcja. W sumie minione trzy i pół lata nie są dla nas zmarnowane. Co innego, że może powstać pytanie, czy naprawdę zrobiliśmy wszystko, na co było nas stać, czy do końca wykorzystaliśmy szansę demokratyzującego się życia.

Dzisiaj wracam do rubryki „A jeżeli z ręką na sercu...”, dlatego, że zaistniała potrzeba kolejnej szczerze rozmowy z Czytelnikami. Musimy sobie uświadomić i powiedzieć wiele rzeczy w związku z nową sytuacją polityczną na Litwie. Stała się niepodległym państwem. Dążyła do tego, oczekiwaliśmy wolności. Międzynarodowe uznanie i przyznanie Litwy jako wolnego państwa, przychylność najbliższego zewnętrznego sąsiada — Rzeczpospolitej Polskiej wszystko to zmienia dotychczasową istotę rzeczy, chociaż potwierdza starą prawdę — historia kołem się toczy.

Tylko że z każdym jej „przetoczeniem się” zmieniają się losy ludzi, ich byt, warunki życia, poglądy na wiele spraw. Przychozą i dzwonią ludzie do redakcji, przewidują, wczoraj, wszystkie dni tej burzliwej dekady sierpnia. Mówią mniej więcej o jednym:

— Dobrze, że Litwa jest wolna. Dobrze, że w tym puczu nie przelała się w nas krew. Ale co dalej? Co powinniśmy począć my, Polacy?

Zrozumiałe, że każdy ma własne widzenie rzeczywistości, toteż odpowiedzi mogą być różne. W Polsce ludzie mówią żartobliwie: pożyliśmy przy komunizmie, a teraz będziemy żyć przy kapitalizmie. Jeśli poważnie, to będziemy tu, na Wileńszczyźnie żyć tak, jak żyliśmy. Pracować, uczyć się, studiować, zdobywać to, co się da. W warunkach demokracji, w warunkach wolnego rynku oraz prywatyzacji można osiągnąć znacznie więcej. Najważniejsze to pozostać sobą. Swoje przywiązanie do Wileńszczyzny, wierność temu kawałkowi ziemi o dramatycznych dziejach historycznych wykazaliśmy już niejednokrotnie. Będziemy więc nadal dzielić jej losy, a nad nami jak mawiano w starożytności caveat consules — niech czuwają konsulowie.

„Dziś każdy rozumie, że język litewski jako urzęd-

owy musimy znać i posługiwać się nim, a także pomóc opomować co swoim dzieciom. Czy jednak w związku z tym ma działać się tak, jak opowiedział telefonicznie jedna z czytelniczek (nazwisko i adres znane redakcji).

— Dotychczas nas usilnie komunizowano i rusyfikowano, a teraz chyba zaczęła litwinizować?

— Dlaczego pani tak sądzi?

— W odpowiedzi usłysza-

łam: — W naszym osiedlu w rejonie wileńskim mieszkają właściwie sami Polacy. Jest szkoła dwujęzyczna. Zawsze były tam typowe klasy polskie. Ale dosłownie w tych dniach znalazł się ktoś, kto namówił jedną matkę, by oddała swego siedmiolatka do pierwszej klasy litewskiej. Ta kobieta jest Polką, jej dziecko uczęszczało do litewskiego przedszkola i zna trochę ten język. Jeszcze dwie matki poszły w jej ślady, więc otwiera się klasę litewską. Z kolei inni rodzice Polacy już zaczęli zabiegać o klasę rosyjską.

„Kiedys usłyszałam wyrażenie: „Naród — to dureń”. Jak drzazga osiadył we mnie te słowa, piekły mnie w środku, męczyły, więc sobie powtarzałam inne, pochodzące z czasów stagnacji: „Naród — twórca historii”. Teraz jednak już nie wiem,

które z tych powiedzeń jest słuszniejsze. Ktoś mi dziś zmusza nas wyrażać dzieci z polskich klas, przetrwać do imnopolitycznej? Albo zabierać im polskich w przedszkolach, gdzie to jest logika? Jeśli Polacy przychodzą do redakcji ze skargami, że im da zwizka w dwójdzie osobisty wpisuje się końcówką. Inni natomiast nas rogiu zapominają raptem o opisy korzeniach, pochodzenia, orientację się wyłącznie na koniunkturę.

Jedni biją się nuby ręką, lód, by założyć dla młodzieży Wileńszczyzny polską wyższą uczelnię, inni w czasie szukają wygód, komfortu duchowego, a materialnego. Zresztą polskie nie było już nie raz. Co można powiedzieć w takiej sytuacji? Musimy uważać na siebie, że Litwa, a szczególnie Wileńszczyzna, i pozostanie ta ziemia wileńska i wielokulturowa, gwarowa, niezależnie od tego, jak ją postępowali ludzie, którzy się chwilowymi interesami tworzą dobra materialne i duchowe — wszystko to, co dziś mamy i co nas łączy.

Być sobą. To jest trudne. Tym bardziej, na ostrym krętkach historii. A ktoś nie wiedział, że ma być Polakiem. Jednego zawsze musimy pamiętać — to nasze ziemie, zraszana potem ziemia, z której sypią się ojcowi i dziadkowie, jesteśmy na swoim. A jeśli się sądzi, nasz cywilizacyjny Czekamy na wasze listy i telefony 61-71-25.

Jadwiga PODKOŃCZAK

z okazji żydowskiego Nowego Roku. 24.00 — W kinie „Lato”.

MOSKWA I

6.30 — Poranek. 9.05 — Film dok. 9.25 — Kreskówka. 9.40 — Maraton-15. 10.40 — Film fab. Dawid i Goliath. 11.55 — Basnie i legendy ludowe różnych krajów (Szkolka). 12.00 — TSN. 12.10 — Informator komercyjny. 12.25 — Przegląd piłkarski. 12.55 — Festiwal folkloru narodów Powołża. 15.00 — TSN. 15.15 — Film fab. „Iwan Pawłow. Poszukiwanie prawdy”. Odc. 1 — „Urodziłem się w Riazaniu”. 16.30 — Koncert utworów S. Prokofiewa. 16.55 — Film dok. 17.25 — Godzina dla dzieci (z lekcją jęz. niem.). 18.25 — Notes. 18.30 — TSN — Ze świata. 18.45 — My i gospodarka. 19.15 — Informator komercyjny. 19.30 — W świecie pasji. 19.45 — Film fab. „Hulaszczy ludzie”. 21.00 — Program informacyjny. 21.40 — Film — spektakl „Noc Igany”. Fodczas przerwy (23.20) — TSN. 0.50 — Oleg Gaczanow. 1.20 — Film fab. „Hulaszczy ludzie”. Odc. 1. 2.35 — „I znów operetka”.

MOSKWA II

7.00 — Poranek człowieka interesu. 8.00 — Gimnastyka poranna. 8.20 — Mecz hokejowy o Puchar Kanady. ZSRR—USA. 10.20 — Śpiewa Państwo Chór Kowieński. 11.00 — Telegleida. 11.30 — Encyklopedia rosyjska. 12.30 — Język włoski. 13.50 — Film fab. „Rekord”. 14.55 — Film-balet „Fosja tańca”. 17.00 — Abonament muzyczny. A. Dworak. 17.40 — Nieznajoma. 18.00 — Mistrzostwa Europy w siatkówce mężczyzn. ZSRR—Polska. 18.45 — Film anim. 18.55 — Rozmaitości. 19.00 — Program art.-publ. 19.55 — Reklama. 20.00 — Wieści. 20.15 — Dobranoc. 20.30 — Temat z wariacjami. Muzyka na wodzie. 21.30 — Kolekcja muzyczna. 21.45 — Bez retuszu. 22.55 — Reklama. 23.00 — Wieści. 23.20 — Występy gościnne teatru. 23.55 — Piłkarskie mistrzostwa ZSRR. „Lokomotywa” — „Spartak”.

WTOREK, 10 WRZESNIA

WILNO

7.45 — Dzień dobry. 8.10 — Nasz elementarz. 8.15 — Studio sportowe. 8.45 — 01.. 02.. 03. 9.25 — Ojciec Meb. 9.40 — Debata. Z cyklu „Litwa—Polska”. 9.50 — Okno: wiadomości ze świata. 17.00 — Program CNN. 18.00 — Wiadomości. 18.10 — Przegląd krajowy. 18.50 — Wiadomości wieczorne (ros.). 19.00 — Studio polskie. 19.10 — Wideo. 19.55 — Katolickie słowo. 20.05 — Dobranoc. 20.30 — Panorama. 21.00 — Prywatyzacja. Jak kupimy mieszkanie. 21.30 — Komentarz rządowy. 21.45 — Otwarcie sezonu koncertowego. 23.15 — Wiadomości wieczorne. 23.30 — Postscriptum. 23.40 — W kinie „Lato”.

MOSKWA I

6.30 — Poranek. 9.00 — Kreskówka. 9.15 — Koncert. 9.30 — Godzina dla dzieci (z lekcją jęz. niem.). 10.30 — Film fab. „Hulaszczy ludzie”. 11.45 — Nowo-

znaczony przez śmierć” (USA) — o 16. „Dzielnica z Tristana” (Włochy, dla dorosłych) — o 21.30.

WILNIUS — „Honor rodzinny Pritzki” (2 odc. USA) — o 12. 14.40, 17.20, 20.

LAZDYNAI — „Honor rodzinny Pritzki” (2 odc. USA) — o 12. 20.30. „Bohaterskie plekta” (USA) — o 14.30, 16.30, 18.30.

PLANETA — I sala — „Cesarz i Rosalia” (Francja, Włochy, Niemcy) — o 11.30, 13.40, 15.50, 18. 20.20. II sala — „Ucieczka” (Francja) — o 13. 16.50, 21. „Wschód, Czarnego Kiełczyka” (USA) — o 14.50, 16.50. „Bajki z Laplandu” (dla dzieci) — o 11.30, 13.40, 15.50, 18.30, 20.30.

AIDAS — „Wesele wieku”

ci gieldowe. 12.00 — TSN. 12.15 — Mecz hokejowy o Puchar Kanady. Kanada—ZSRR. 14.15 — Telemixt. 15.00 — TSN. 15.15 — Film fab. „Iwan Pawłow. Poszukiwanie prawdy”. Odc. 2. 16.25 — Koncert. 16.55 — Film dok. 17.25 — Razem z mistrzami. 17.45 — Dzieciaki klub muzyczny. 18.25 — Notes. 18.30 — TSN. Ze świata. 18.45 — Dialogi polityczne. 19.30 — W świecie pasji. 19.45 — Koncert. 19.55 — Film fab. „Hulaszczy ludzie”. 21.00 — Program inform. 21.40 — Hokejowy mecz o Puchar Kanady. Kanada—ZSRR. Podczas przerwy (22.20) — Nowości gieldowe (23.15) — TSN. 0.10 — Rozmowy z biskupem W. Rodziak. Audycja 1. 0.35 — Dzieci Czernobyla — naszymi dziećmi. Dobroczynny koncert. 1.40 — Film fab. „Hulaszczy ludzie”. 2.45 — Koncert filmowy „Walc, walc, walc...”.

MOSKWA II

8.00 — Gimnastyka poranna. 8.20 — Kreskówka. 8.30 — Piłkarskie mistrzostwa ZSRR. „Lokomotywa” — „Spartak”. 10.20 — TV abonament muzyczny. A. Dworak. 10.00 — 13.00 — Język francuski. 10.30 — Gimnastyka rytmiczna. 11.00 — Bez retuszu. 12.15 — K-2 przedstawia. 13.30 — Film fab. „Korona węża”. Odc. 1. 14.40, 17.00 — Film dok. 17.30 — Prowincjonalny salon. 17.55 — Rozmaitości. 18.00 — Międzynarodowe zawody „Moskiewski triathlon”. 19.00 — W parlamencie Rosji. 19.15 — Przegląd TV „Daleki Wschód”. 20.00 — Wieści. 20.15 — Dobranoc. 20.30 — Film dok. 22.00 — Pięte koło. Fodczas przerwy (23.00) — Wieści. 0.35 — Program sportowy.

ŚRODA, 11 WRZESNIA

WILNO

7.45 — Dzień dobry. 8.10 — Prywatyzacja. 8.40 — Program „Ojczyzna”. 10.10 — Język litewski. 10.40 — Okno: wiadomości ze świata. 17.00 — Program CNN. 18.00 — Wiadomości. 18.10 — Przegląd krajowy. 18.50 — Wiadomości wieczorne (ros.). 19.00 — Studio polskie. 19.10 — Pół godziny dla partii. 19.40 — Międzynarodowy Konkurs im. M. K. Czurlionisa. 19.55 — Nasz elementarz. 20.00 — Dobranoc. 20.30 — Panorama. 21.00 — Audycja muzyczna „Incognito”. 21.45 — Studio państwowe. 22.45 — Młoda muzyka. 23.15 — Wiadomości wieczorne. 23.30 — Postscriptum. 23.40 — W kinie „Lato”.

MOSKWA I

6.30 — Poranek. 9.05 — Kreskówka. 9.25 — Koncert. 9.55 — Razem z mistrzami. 10.10 — Dzieciaki klub muzyczny. 10.55 — Film fab. „Hulaszczy ludzie”. Film I. Odc. 2. 12.00 — TSN. 12.10 — Klucz do światowego rynku. 12.40 — Mama, tata i ja. 15.00 — TSN. 15.15 — Film fab. „Iwan Pawłow. Poszukiwanie prawdy”. Odc. 3. 16.20 — Koncert. 16.40 — Gieldowy pilot. 16.50 — Film dok. 17.30 — Godzina dla dzieci (z lekcją jęz. ang.). 18.30 — Notes. 18.35 — Planeta. 19.20 — Film fab. „Hulaszczy ludzie”. Film 2. 21.00 — Program inform. 21.40 — Film dok. 23.20 — Początki kariery. 23.35 — TSN. 23.50 — Panorama filmowa. 1.05 — Tańce, tańce, tańce. 1.35 — Film fab. „Hulaszczy ludzie”. Film 2.

(Francja) — o 16. 18. 20. „Obrońca zwierząt” (Szwecja, USA) — o 18.

DRAUGYSTE — „Upiór w operze” (USA) — o 13.30, 17.30. „Zawodowice” (Francja) — o 15.30, 20.

AUZRA — „Potęga miłości” (2 odc. Indie) — o 10.30, 14. 17.30, 21.

LITUWA — „Historia śmieznego człowieka” — o 11. „Rog Pa” — o 13. „Okropni, brudni, zli” — o 13. 15. 17. 19. 21. „Franciszka” — o 21.

TIWYNE — „Gwiazda kara” — o 19. „Trasa” — o 14. „Żywi umarli” — o 16. „Go-dziny pożegnania” — o 18. „Gabriela” (dla dorosłych) — o 20.30.

MOSKWA II

8.00 — Gimnastyka poranna. 8.15 — Kreskówki. 8.30 — W świecie zwierząt. 10.00, 13.15 — Język niemiecki. 10.30 — Koncert. 11.00 — Pięte koło. 13.45 — Film fab. „Korona węża”. Odc. 2. 14.55, 17.00 — Film dok. 18.00 — Mistrzostwa świata w gimnastyce sportowej. 19.00 — Program z Saratowa. 19.55 — Reklama. 20.00 — Wieści. 20.15 — Dobranoc. 20.30 — Film dok. „Służylem w aparacie Stalina”. 21.35 — Po przeżyciu śmierci klinicznej. 22.25 — Film dok. 23.00 — Wieści. 23.20 — Program artystyczny. 23.50 — Mistrzostwa Europy w siatkówce mężczyzn. Grecja—ZSRR.

CZWARTEK, 12 WRZESNIA

WILNO

7.45 — Dzień dobry. 8.10 — Nasz elementarz. 8.15 — Audycja „Słowo”. 8.35 — Program dla dzieci. 9.35 — Okno: wiadomości ze świata. 17.00 — Program CNN. 18.00 — Wiadomości. 18.10 — Przegląd krajowy. 18.50 — Wiadomości wieczorne (ros.). 19.00 — Studio polskie. 19.10 — Pieśni lotewskie. 19.45 — Rozmowa Baitów. 20.00 — Dobranoc. 20.30 — Panorama. 21.00 — Otwarcie sezonu koncertowego. 21.30 — Stanowisko premiera. 22.00 — Brzeg. 23.00 — Koncert. 23.15 — Wiadomości wieczorne. 23.30 — Postscriptum. 23.40 — W kinie „Lato”.

MOSKWA I

6.30 — Poranek. 9.00 — Film dok. 9.20 — Koncert. 9.50 — Film fab. „Hulaszczy ludzie”. 11.30 — Informacja MSW. 11.45 — Kurier gospodarczy. 12.00 — TSN. 12.15 — Północni mistrzostwa hokejowych o Puchar Kanady. 14.15 — Telemixt. 15.00 — TSN. 15.15 — Film fab. „Iwan Pawłow. Poszukiwanie prawdy”. Odc. 4. 16.20 — Muzyczny folklor Kazachstanu. 17.00 — Film dok. 17.30 — Kreskówka. 17.40 — Do lat 16 i więcej. 18.25 — Notes. 18.30 — TSN. Ze świata. 18.45 — Komunikat MSW. 19.00 — Północni mistrzostwa hokejowych o Puchar Kanady. 21.00 — Program inform. 21.40 — Graj, harmonio. 23.15 — TSN. 23.30 — Program artystyczny. 0.45 — Rozmowy z biskupem W. Rodziak. Audycja 2. 1.10 — Film fab. „Czardasz Monti”. 2.35 — Muzyka w eterze.

MOSKWA II

7.30 — Telegleida. 8.00 — Gimnastyka poranna. 8.20 — Kreskówki. 8.50 — Na arenie cyklu 9.30 — Gimnastyka dla erudy. 10.00 — Język hiszpański. 10.30 — Gimnastyka rytmiczna. 11.00 — Film dok. „Służylem w aparacie Stalina”. 12.30, 14.50 — Film dok. 13.00 — Język hiszpański. 13.30 — Film fab. 17.00 — Mistrzostwa świata w gimnastyce sportowej. 18.00 — Film fab. „Żył sobie strócieli”. 18.55 — Rozmaitości. 19.00 — W parlamencie Rosji. 19.15 — Program artystyczny-publ. 20.00 — Wieści. 20.15 — Dobranoc. 20.30 — Film dok. 22.40 — Kolekcja muzyczna. 22.55 — Reklama. 23.00 — Wieści. 23.20 — Międzynarodowy turniej „Złoty niedźwiedź”. 23.50 — Mistrzostwa Europy w siatkówce mężczyzn. ZSRR — Niemcy.

PIĄTEK, 13 WRZESNIA

WILNO

7.45 — Dzień dobry. 8.10 —

WILENSKA SZKOŁA ŚREDNIA NR 26

Zatrudnił pilnie nauczycieli: Języka niemieckiego, muzyki, plastyki, organizatora pracy uczniów.

Tel. 67-15-27.

Dyrekcja

Rozmowa Baitów. 8.25 — Labirint. 9.25 — Nadzieje i losy. 10.10 — Okno: ze świata. 17.00 — Program CNN. 18.00 — Wiadomości. 18.10 — Przegląd krajowy. 18.50 — Wiadomości wieczorne (ros.). 19.00 — Studio polskie. 19.10 — Stolica. 19.50 — Pamięta! o sobie. 20.10 — Dobranoc. 20.30 — Panorama. 21.00 — Katolicka trybuna. 21.10 — W Departamencie Obrony Kraju. 21.30 — Litewscy ochotnicy. Audycja 2. 22.30 — Reportaż z międzynarodowego wysycu kolaryskiego. 23.00 — Sesja jazzowa. 23.20 — Wiadomości wieczorne. 23.35 — Postscriptum. 23.45 — W świecie filmu. Film fab. „Tristana”.

MOSKWA I

6.30 — Poranek. 9.00 — Film dok. 9.20 — Kreskówka. 9.35 — Do lat 16 i więcej. 10.20 — Film dok. 12.00 — TSN. 12.15 — Północni mistrzostwa hokejowych o Puchar Kanady. 15.00 — TSN. 15.15 — Film fab. „Iwan Pawłow. Poszukiwanie prawdy”. Odc. 5. 16.20 — Muzyka Webera. 16.30 — Nowości gieldowe. 17.00 — Człowiek i prawo. 17.45 — Notes. 17.50 — Północni mistrzostwa hokejowych o Puchar Kanady. Podczas przerwy (18.30) — TSN. Ze świata. 20.05 — WID. Pole cudów. 21.00 — Program inform. 21.40 — WID. Fodczas przerwy — TSN. 0.55 — Północni mistrzostwa hokejowych o Puchar Kanady. 2.55 — Koncert orkiestry kameralnej.

MOSKWA II

7.00 — Poranek człowieka interesu. 8.00 — Gimnastyka poranna. 8.15 — Film dok. 8.45 — Koncert. 9.35 — Świat pie-niedzy Adama Smitha. 10.15 — Język angielski. 10.45 — Koncert. 11.00 — Film dok. „Służylem w aparacie Stalina”. 12.05 — Piwnice i niebosia. 13.05 — Język angielski. 13.35 — Film fab. „Nieznana”. 17.00 — Koncert. 17.25 — Film dok. 18.00 — Mistrzostwa świata w gimnastyce sportowej. 19.00 — Film dok. 20.00 — Wieści. 20.15 — Dobranoc. 20.30 — Muzyka naszej młodości. 21.15 — Program sportowy. 21.45 — Niezależny komentarz. 22.00 — Pięte koło. Fodczas przerwy (23.00) — Wieści. 0.35 — Piłkarskie mistrzostwa ZSRR. „Torpedo” — CSKA.

Kalendarium

* Sobota (7.IX) jest 250 dniem 1991 r. Do końca roku — 115 dni.

* Znak Zodiaku — Panna.

* Imieniny: Reginy, Melchiora.

* Wschód Słońca — 6.33, zachód — 20.00. Długość dnia 13 godz. 27 min.

* Niedziela (8.IX) jest 251 dniem 1991 r. Do końca roku 114 dni.

* Imieniny: Klementyna, Marii, Radosława, Teofila.

* Wschód Słońca — 6.35, zachód — 19.58. Długość dnia 13 godz. 23 min.

* Poniedziałek (9.IX) jest 252 dniem 1991 r. Do końca roku 113 dni.

* Imieniny: Jacka, Piotra, Sergiusza.

* Wschód Słońca — 6.37, zachód — 19.55. Długość dnia 13 godz. 18 min.

Pogoda

Litewska Szkoła Pedagogiczno-psychologiczna prowadziła 7 września zachmurzenie — zmienne, krótkotrwałe opady. Wiatr północno — zachodni, umiarkowany. Temperatura 10—12 stopni. W ciągu następnych dni krótkotrwałe opady. Temperatura w nocy 3—8, w dzień 10—15 stopni.

